

**ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҚАРЫ ҲӘМ ОРТА АРНАЎЛЫ
БИЛИМЛЕНДИРИЎ МИНИСТРЛИГИ**

**БЕРДАҚ АТЫНДАҒЫ
ҚАРАҚАЛПАҚ МӘМЛЕКЕТЛИК УНИВЕРСИТЕТИ**

**«Бақсы, жыраў ҳәм дәстан атқарыўшылық мектеплерининг
раўажланыўының тарийхий-теориялық ҳәм әмелий мәселелери»
атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция**

МАТЕРИАЛЛАРЫ

(Нөкис, 26-апрель, 2022 жыл.)

**«Бахши, жиров ва достон ижрочилик мактабларининг
ривожланишининг тарихий-назарий ва амалий масалалари» республика
илмий-назарий, амалий конференция**

МАТЕРИАЛЛАРИ

(Нукус, 26-апрель, 2022 йил.)

МАТЕРИАЛЫ

**Республиканская научно-практическая, теоретическая
конференция «Историко-теоретические и практические вопросы
развития школ бахши, сказителя и исполнительства эпоса»**

(Нукус, 26-апрель, 2022 год.)

НӨКИС-2022-жыл

Ўзбекистан Республикасы Министрлер Кабинетинин 2022 жыл 7-марттағы 101-F-санлы Бийлиги хэм Ўзбекистан Республикасы Жоқары хэм орта арнаўлы билим министрлигинин 2022-жыл 14-марттағы 97-санлы буйрығы тийкарында «**Бақсы, жыраў хэм дэстан атқарыўшылық мектеплеринин раўажланыўының тарийхий-теориялық хэм әмелий мәселелери**» атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция материаллары. Нөкис. Голд принт баспаханасы 2022 ж. 294 бет.

«Бақсы, жыраў хэм дэстан атқарыўшылық мектеплеринин раўажланыўының тарийхий-теориялық хэм әмелий мәселелери» атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция материалларына Республикамыздың жоқары хэм орта арнаўлы оқыў орынлары профессор-оқытыўшылары, докторантлар, магистрантлар, студентлер хэм улыўма орта билим берий мектеплери оқытыўшыларының илим-изертлеў хэм көркем өнер хэм тәлим-тәрбия мәселелерине арналған илимий баянатлары киргизилген.

Қарақалпақ мәмлекетлик университети Оқыў-методикалық Кеңесинин қарары менен 2022-жыл 2-апрель күнги мәжлисинде көрип шығылды хэм №8/6.6-санлы ис қағазы менен баспаға усыныс етилди.

Шөлкемлестириўши комитет баслығы:

- 1. Реймов А.** Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети ректоры, тех.и.д.

Шөлкемлестириўши комитет ағзалары:

2. Турдымамбетов И. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Илимий ислер хэм инновациялар бойынша проректор,

3. Низаматдинов Қ. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Илимий изертлеўлер-инновациялар хэм илимий-педагог кадрлер таярлаў бөлими баслығы

4. Өтегенов Х. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер факультети деканы т.и.докторы (PhD).

5. Аяпов С. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер кафедрасы баслығы

6. Абатов Ж. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер кафедрасы үлкен оқытыўшысы

7. Пирназаров С. Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер кафедрасы ассистент оқытыўшысы

Еслетпе: Топламда берилип атырған материаллардағы мағлыўматлардың исенимлиги хэм мазмунына авторлар жуўапкер.

салыў, нуска көшириў, электрон ресурслардан пайдаланыў, моделестириў, декоратив жумыслар, суўретлеў өнери хэм қарақалпақ халық әмелий көркем өнеринен келип шығып миллий нағыс элементлери тускен буйымларды оқыў постановкаларында пайдаланыў нәзерде тутылады.

Сондай етип әмелий көркем өнер, көркем маданият, этнографик маданият дәретиўшиликтиң тийкары сыпатында оларды уйрениўде билим, көниликпе хэм тәжрийбелерин қалиплестириўде унамлы тасир етеди. Бул әсиресе хәзирги кунде миллий мадений урип адетлеримизди қайта тиклеў, раўажландырыў хэм жаңалаў маселелерине шешим бола алады.

Қарақалпақстан халық әмелий көркем өнери регионал этно-көркем маданияты биз тарепимизден тарийхий раўажланып атырған көп қабатлы мадений қадириятлар системасы, сондайақ бул регионда шахстың дәретиўшилиқ потенциалын, өзи-өзин аңлаў хэм жария етиў процесси сыпатында саўлеленеди.

Мектеп оқыўшылары тарепинен көркем-дәретиўшилиқ ис хәрекети процессинде технологияларды ислеп шығарыў оларды аңлы рәуиште көркем-дәретиўшилиқ процесстиң өзине ислеп атырған дәретпесине толық жуўапкершилиқ пенен катнаста болыўды хэм суўретлеў өнери сабақларында көркем-дәретиўшилиқ усыллары, техникалары, формалары хэм шәртлери менен танысыўға үйретеди.

Суўретлеў хэм әмелий көркем өнери қанийгелестирилген мектеплери оқыўшыларының көркем-дәретиўшилиқ қабилетлерин раўажландырыўдың методик системасы шеңберинде әмелге асырылатуғын талим процесси ойынлар, стандарт хэм ностандарт формалардан пайдаланыўды көзде тутады. Буларға сабақтың стандарт формасы хэм «дәретиўшилиқ семинар»ының ностандарт формасы киреди, бул хәр бир оқыўшының мақсетке ерисиўдеги жетискенликке, қасбий саўатлығын асырыўдағы жетискенликке, суўретлеў өнери тараўында көркем-дәретиўшилиқ қабилетлерин раўажландырыўға ерисиўди нәзерде тутады.

Пайдаланған әдебиятлар:

1. Жданко Т.А. Народное орнаментальное искусство каракалпаков. М.Изд.АН СССР.1958.
2. Кадрларни тайёрлаш миллий дастури. Барқамол авлод Ўзбекстон таракқиётининг пойдевори. Тошкент. Шарқ.1997.
3. Ш. Қаллықлышов. Суўретлеў өнери хэм оны оқытыў методикасы.(оқыў қолланба). Ташкент.2020.

PEDAGOGIK RASM CHIZISHNING METODIK BOSQICHLARI

*A.Aldabergenov
katta o'qituvchi.*

B.Kalmuratov
NDPI 2 kurs magistranti.
Ajiniyoz nomidagi Nukus DPI, Nukus sh.

Chiziqlar vositasida amalga oshiriladi. Kontur chizig`ining buyum shaklini namoyon etishda ahamiyati benihoya katta. Buyumning tuzilishi, harakati, nisbatlari, uning qanday materialdan tuzilganligini va boshqalarni tasviriy ifodalashda rassom kontur chiziqlardan foydalanadi.

Buyumning konturlari to`g`ri chiziqlardan iborat bo`lsa (kub, piramida, prizma va boshqalar), uning hajmlarini bajarish to`g`ri chiziqlar vositasida amalga oshiriladi.

Buyumni hajmdor tarzda tasvirlash, uning qanday shaklga ega ekanligiga va uni to`g`ri tuslash orqali bajariladi. Qirrali buyumlarda, masalan. Kub hajmini to`g`ri tasvirlashda ko`pincha talabalar xatolikka yo`l qo`yadilar.

Kubning hajmini yorug` soylar vositasida bajarish jarayonida uni yanada yorqinroq aks ettirish uchun uning qirralarini kontur chiziq bilan alohida bo`rttirib ko`rsatadilar. Bu esa mutlaqo noto`g`ri. Tabiatda esa qirrali buyumlar yuzalarining bir-biridan tus jihatidan och va to`qligi bilan belgilanadi. Faqat (kub yoki boshqa qirrali buyumlarda) soya qismidagi qirrali yorug` qismidagi yuzaga yaqinroq yerida tus jihatdan kuchliroq ekanligi bilan xarakterlidir.

Gipsdan ishlangan geometrik jismlarning qalamtasviri oddiylikdan murakkablikka o`tish usulida amalga oshiriladi. Bunda, tasviriy san`at mashg`ulotlarini o`qitish programmalarida berilganidek, gipsdan ishlangan geometrik jismlarning rasmini chizish mumkin va bu narsa katta ahamiyat kasb etadi. Bu narsaning zarurligi bo`yicha – bizni qurshab turgan buyumlarning hammasi geometrik shakllarga egadir (shar, kub, prizma, konus, tsilindr va boshqalar).

Shakllarning tuzilishi gipsdan bo`lishining asosiy sababi – bu ularning ko`pchilik hollarda tabiiy emas yoritgichlar bilan yoritilganligi bilan mashqlar bajarish maqsadlarida foydalaniladi.

[N.N.Rostovtsev shunday yozadilar: «borliq diqqatni hamma narsa mustaqil bo`ladigan predmetning tipik (o`ziga xos o`ziga mos), eng boshli ko`rinishlarini va nizomliklarini aniqlaydigan talabalardagi tushunchalarning rivojlanishiga bog`lash, shunga ag`darish lozim»]

Yorug`lik – soya ansambli (yorug`, soya, yarim soya, refleks, xususiy va tushuvchi soya, yaltiroqlik) oq rangdagi buyumlarda yaxshi ko`rinadi. Bundan tashqari, oddiy qora qalam yordamida shakllarning tuslaridan nisbatlarini topib ishlash o`quvchini tartib bilan ishlashga o`rgatadi. Eng muximi, programmada ko`rsatilgan murakkab vazifalarni (me`morchilik bo`laklari, gipsdan qilingan naqshlarning elementlarini, insonning portreti va gavdasi) bajarishda oddiy geometrik shakllar, tekisliklar asos bo`lib xizmat qiladi.

Geometrik shakllarning qalamtasvirini bajarish mazkur mashg`ulotlari asosida o`quvchi buyumlarning bo`shliqdagi holatini, yorug`-soya nisbatlari va boshqa

nisbatlar haqida to'liq ma'lumotga ega bo'ladi. Gipsdan qilingan geometrik shakllarning rasmini chizish bilan birga parallel ravishda o'quvchi ushbu shakllar nusxasini simdan yasab olishi buyum tekisligida turli holatlarda qo'yib ko'rib, uning yasaliş, konstruktiv tuzilishi, perspektiv qisqarishi, shaklning ko'rinadigan tomonlarini aniq tasavvur qilishi xamda o'z bilimini yanayam chuqurlashtirishi mumkin. Bu usul geometrik shakllarni tasvirlashda o'quvchiga yengillik tug'diradi. Sababi bir shakl ikkinchi shaklni to'sib turganda ularning joylashgan joyi, birlashgan joylari (burchaklari) o'zaro nisbatlari aniq ko'rinadi.

Mazkur vazifaning birinchi bosqichida shaklning eng chekka tomonlaridagi asosan uni qog'oz sathida ko'rinadigan va ko'rinmaydigan tomonlarini tasavvur qilgan holda joylashtirish, tomonlarning nisbatlari, balandligi, harakat holatlariga qaray, perspektiv ko'rinishining dastlabki belgilarini aniqlash, shaklning konstruktiv tuzilishini engil chiziqlar bilan tortib, tutash nuqta orqali chekka tomonlarining perspektiv qisqarishini gorizont chizig'iga qarab aniqlashdan iborat.

Rasm chizishni ikkinchi bosqichida kubning tomonlarining nisbatlari va perspektiv ko'rinishlari quyuproq chiziqda chizish, uning buyum tekisligiga tushuvchi soyasini belgilash kerak bo'ladi.

Uchinchi bosqichda – shakllardagi to'liq soyalar o'rinlarini belgili shtrixlar bilan ishlash (ularga xususiya va tushuvchi soyalar kiradi) buyum uchun qyilgan fonni shtrixlar orqali ko'rsatish, uning barcha tomonlaridagi yorug'-soya nisbatlarini belgilab chiqish, tomonlarining tus nisbatlarini aniqlab, refleks, yaltiroq bo'laklarini topib, vazifani bir butun to'liq ravishda bajarish amalga oshiriladi.

Bundan tashqari piramida, shar, prizma, tsilindr shakllarini tasvirlash xam xuddi kub shaklini tasvirlash bosqichlari asosida olib boriladi. Ikki konusning bir-biriga nisbatlik turli holatlarida tuzilgan kompozitsiyani ko'rib chiqamiz. Bu tasviriy san'at mashg'ulotlarining biri – qalamtasvir mashqlarida bajarilgan rasm misolida ko'riladi. Bunda ularning o'zaro nisbatlarini tasvirlashda yordamchi chiziqlar o'tkazib, ish yurgizish metodiga, perspektiva qonunlariga asoslarida, yorug'-soya, shtrixlar orqali tushlash va shunga o'xshash vazifalarni bajarishda ko'rishimiz mumkin bo'ladi.

Shu qatorda, yuqorida ta'kidlab o'tilgan ish jarayoni, ya'ni bosqichma-bosqich tasvirlash asosida kub va tsilindrdan tuzilgan kichik natyurmort misolida ham qarab chiqish mumkin. Ushbu vazifani bajarish va oldin atab o'tilgan vzifalardagi kabi tasvirlashning metodik ketma-ketligi asosida amalga oshiriladi.

Mazkur vazifaning bajarilish jarayonida birinchi bosqichda ushbu shakllar qog'oz sathida kompozitsion tarzda joylashtiriladi. Bu jarayon juda katta ma'suliyatni talab qiladi. Chunki, bu bosqichda hosil qilingan xato butun boshli kompozitsiyaning buzilishiga sababchi bo'lishi mumkin. Ba'zi hollarda rasm chizuvchi bu bosqichda berilgan kamchiliklar tufayli ishning oxiriga kelib sezilgan xatoni to'g'rilay olmasligi mumkin. Bunda bu vazifa butkul o'chirilib, ishni birinchi bosqichga qaytishdan boshlashiga to'g'ri keladi. Shuning uchun, rasm chizuvchining oldiga qo'yilgan natyurmort yaxshilab o'rganib chiqib, qog'oz sathida to'g'ri joylashtirishning yo'llarini ko'rib chiqish zarur. Kichik ko'lamdagi

eskiz – qoramalar qilish tavsiya qilinadi. Natyurmort qog'ozning markazida joylashtirilishi ko'p jihatdan to'g'ri bo'ladi, ammo ba'zida tasvirning chiroyli ko'rinishini ko'zlagan holda tasvirning umumiy holatdagi ko'rinishini qog'ozning markaziy burchagidan sal yuqoriroq joylashtirilgan holda tasvirlash ham mumkin bo'ladi. Umuman olganda, har bir chizuvchi qog'oz sathida o'zi tasvirlamoqchi bo'lgan buyum yoki buyumlar to'plamining umumiy ko'rinishdagi holatini tasavvur qila bilishi kerak. Bu tasavvur unga tasvirni joylashtirilib, qog'ozdagi ko'rinishini oldindan ko'ra olish va kompozitsion joylashuvchini to'g'ri amalga oshirishda yordam beradi.

Mazkur vazifani bajarishda qalamni ohista harakatlar bilan, uchini qog'ozga bosmasdan, engil chiziqlar orqali belgilab, ko'p hollarda nuqtalar bilan belgilab chiqish birinchi bosqichda amalga oshiriladigan ishlarning asosiy talablaridan biri hisoblanadi, chunki bu chiziqlar atsvirdagi ko'rinishlarning asosi bo'lishi bilan bir qatorda bu chiziqlar va nuqtalar yordamchi chiziqlar rolini o'ynaydi va ish jarayonining yakunida o'chirib tashlanadi. Shuning uchun ularni ko'rinar-ko'rinmas chiziqlar bilan tortish maqsadga muvofiqdir.

Vazifaning ikkinchi bosqichi ishning asosiy bo'limi hisoblanadi. Bunda ikki buyum chiziqli konstruktiv qurilishining asosiy chiziqlarini tortish kerak bo'ladi. shuningdek, shakllarning ko'rinadigan va ko'rinmaydigan tomonlarini aniqlash kerak bo'ladi. Ular aniqlanib olingandan so'ng ushbu buyumlarning buyum tekisligiga tushuvchi soyalari engil harakatlar bilan ozgina miqdorda ko'rsatiladi.

O'tilgan mavzularga asoslanib o'quvchi uyda o'zicha ko'plab nazariy bilimlarni mashq qilib turib rasmlar va qalamtasvir ishlashi katta ahamiyatga ega. Sababi, o'quv mashg'ulotlarida bajarilgan har bir vazifa asosida parallel tartibda uyda ishlangan mashqlarda o'quvchining bo'shliqda tasavvur qilish, chiziqli konstruktiv tuzilish, yorug'lik – soya nisbatlari, perspektiva qonunlari, nisbatlarni to'g'ri belgilash va ayniqsa rasm chizish tajribasini rivojlantiradi. Buning uchun har xil shakllardagi qutilar, kursilar, ko'za, choynak, piyola, stakan va boshqa uy buyumlari etarli. Bunday buyumlar geometrik shakllarga ega bo'lgan ko'rinishlarga, ya'ni, konus, prizma, tsilindr, shar, piramida va boshqalar atab o'tilgan buyumlarning shakllarining asosiy va umumiy ko'inishlarini tashkil qiladi. Umuman olganda, tabiatda va kundalik turmushimizda foydalanib yurgan buyumlarning shakllarida geometrik ko'rinishlarni o'qiy olamiz. Masalan, choynak shar, stakan (qirrali) – prizma qutilar – kub shaklidagi ko'rinishlarda chizish maqsadga muvofiq.

Gipsdan ishlangan naqshni to'g'ri ishlashda o'quvchilar quyidagi qonun-qoidalariga amal qilish zarur.

1. Naqsh sirtiga tasvirlanayotgan naturani tashqi qovurg'alarini belgilangan holda, kompozitsion to'g'ri joylashtirish.

2. Naturadagi shakllarning asosiy tayanch nuqtalarini belgilab, ulardan birining ikkinchisiga nisbatini perspektiv qonun-qoidalar asosida tasvirlash.

3. Formalarni chiziqli konstruktivlik ravishda qurish, naturadagi asosiy bo'laklarni belgilash.

4. Tasvirlanayotgan shakllarning xususiya soylarini belgilash va har bir bo`laklariga ishlov berish.

5. Naturadagi barcha buyumlarni tus tomonidan yanav bir marta ko`rib, qo`yilmadagi shakllarning xarakterini aniqlash va soya, yarim soya, yorug`, reflekslarini aniqlash. Buyumni bir butunlikka bo`ysundirish va vazifaga yakun yasash.

Ushbu metodik izchillikka bo`ysungan holda rasmni to`g`ri bajargan o`quvchi o`zining oldiga qo`yilgan maqsadiga erisha oladi. Keyingi vazifalarni bajarishda mazkur mashqlar katta yordam beradi.

Bunday mashqlarni bajarishda oddiylikdan murakkablikka bosqichma-bosqich o`tish, shtrixlarni buyumning yuzasidagi yo`nalishlar bo`ylab yotqiziyu chizish, yorug`lik soylarni, shuningdek reflekslarni to`g`ri ko`rsatish katta ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

B.Boymetov. Qalamtasvir o`qitishning ilmiy asoslari. Metodik tavsiyalar.T., 1995

B.Boymetov. Qalamtasvir. Pedagogika institutlari va universitetlari uchun o`quv qo`llanma.T., 1997

B.Boymetov. Portret qalamtasviri. O`quv qo`llanma.T., 2001

N.N.Rostovtsev. Aksemicheskiy risunok. M., 1984

Avangard, ostanovlennyy na begu. Al`bom. Leningrad, 1989

Gosudarstvennyy muzey iskusstv Karakalpakskoy ASSR. M., 1976

Valentin Serov. Al`bom. M., 1974

T.Serebryakova. Izbraynye proizvedeniya. Al`bom.M., 1978

N.Kashina, R.Taktash. Jizn` i tvorchestvo.T., 1972

Istoriya iskusstv evropeyskix stran.M., 1981

Impressionizm. Al`bom. L., 1980

Postimpressionizm. Al`bom.M., 1979

Aleft`eva I.Gyu Pis`ma i vospominaniya xudojnika.J. «Yuny xudojnik». № 7. 1983

www.ziyonet.uz

www.edu.uz

www.pedagog.uz

www.nbgf.intal.uz

ХАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАСЫНДА ЖАСЛАРДЫ ӨНЕРГЕ ҮЙРЕТИЎ ДӘСТҮРЛЕРИ

Ш.Алланазарова, П.Султамуратова
ҚМУ «Көркем өнер» факультети студентлери

РЕҢЛИСУЎРЕТ ШЫҒАРМАЛАРЫНДА ТҮРЛИ РЕҢЛЕРДИҢ ГАРМОНИЯЛЫҚ, ГӨЗЗАЛ ТҮР-ТҮСИ БИРИКПЕЛЕРИ ОРТАСЫНДАҒЫ ӨЗ-АРА БАЙЛАНЫСЛИКЛИҒЫ.....	
Абатов Жалғасбай, Турабаев Мансур. ЖАҚТЫЛЫҚ, РЕҢ ХӨМ ФАКТУРА СӨЙКЕСЛИГИН АРХИТЕКТУРАДА ҚОЛЛАНЫЛЫҒЫ.....	209
Sh.Qalliqhshov, M. Niyozmatova. SÚWRETLEW ONERI SABAQLARINÍN TÁRBIYALÍQ ÁHMİYETI.....	212
Ю.Е.Пурханов. Қорақалпоқ жировларининг таълим-тарбиявий фикрлари...	214
Матякубов Э. МУСИҚА НАЗАРИЯСИ ДАРСЛАРИДА РИТМИКГУРУХЛАШНИНГ ЎЗИГА ХОС УСУЛИ.....	216
Исмаилов Алишер, Аллияров Мухамадияр. МИЛИЙ ӨМЕЛИЙ КӨРКЕМ-ӨНЕРИ ТИЙКАРЫНДА ОҚЫҰШЫЛАРДЫҢ ДӨРЕТИЎШИЛИК ҚАБИЛЕТИН РАЎАЖЛАНДЫРЫҰДАҒЫ МЕТОДОЛОГИК ПРИНЦИПТЕРДИҢ ОРНЫ.....	219
A.Aldabergenov, B.Kalmuratov. PEDAGOGIK RASM CHIZISHNING METODIK BOSQICHLARI.....	221
Ш.Алланазарова, П.Султамуратова.ХАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАСЫНДА ЖАСЛАРДЫ ӨНЕРГЕ УЙРЕТИЎ ДӘСТУРЛЕРИ.....	225
Хожамуратов Казахбай, Ещанова Айтгул, Бекишбаев Шамшидин. ҚАРАҚАЛПАҚ НАҒЫСШЫЛЫҚ ӨНЕРИНИҢ РАЎАЖЛАНЫҒЫ.....	228
X.S.Nawrizbaeva. RASSOMLIK SAN'ATI.....	229
Аллияров Мухамадияр. КӨРКЕМ ӨНЕР ТАРИЙҒЫНЫҢ ЗӨРҮР ДӘЎИРЛЕРИ.....	232
Заретдинов Караматдин. Мелодии, созданные Каракалпакскими бахсы.....	234
Айтмуратова З.БЕРДАҚ ДӨРЕТИЎШИЛИГИНДЕ ҚАРАҚАЛПАҚ БАҚСЫШЫЛЫҚ ӨНЕРИНИҢ РАЎАЖЛАНЫҒЫ.....	238
Tajimuratova Shaxnoza. MUZEY XALIQTIN' AYNASI.....	241
Zayirov Alisher, Pirnazarov Saubet. MADANIYAT VA SAN'AT MILLAT KELAJAGI.....	243
Mirzabaeva Aqmaral. HOZIRGI ZAMONDA MADANIYAT VA SAN'AT SOHASINING RIVOJLANISHI HAQIDA.....	245
Abatova Gulnazhan. HOZIRGI ZAMONDA TARIXIY XALQ DOSTONLARIGA NISBATAN TUSHUNCHALAR VA ULARNING RIVOJLANISHI HAQIDA.....	247
B.Esboganova. DEKORATIV-AMALIY SAN'AT TURI.....	249
Tleumuratova Aziza, Saparbaev Miyras, Ibraimov Aybek. TO'MARIS" DOSTONINING TASVIRIY YECHIMI VA BOLALAR DUNYO QARASHINI SHAKLLANTIRISHDA TUTGAN O'RNI.....	251
T.Sulaymanov. Natyurmort janrining rivojlanish tarixi va tasviriy san'at turi sifatida shakllanishi.....	254
Tayirova Ziyada. ÓZBEK KOMPOZITORLARÍ DÓRETIWSHILIGINDE MUZÍKALÍ DRAMA.....	256
Кенесова Гулдана. Музыкалық шығарманың үстінде ислеу ұсыллары.....	258
Абдираманов.П.А. Сүүретлеу өнеринде дөгереқ жұмысларды шөлкемлестиріу.....	260
Saparbaeva.G.A. Bayramlardı shólkemlestiriwde tálim – tárbiyalıq iskerliktiń áhmiyetli roli.....	263
Tolibaeva.G. JIRAWLAR ATQARGAN DÁSTANLAR.....	265
Болтаев Рустам Курбонбаевич. ХОРАЗМ ДОСТОНЛАРИНИНГУСУЛ ВА ВАЗН АСОСЛАРИ.....	268